

4.4.2017

Vastaanottaja:
Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: Dnro YM11:00/2016, päiväys 21.12.2016

Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RILin lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen kosteusteknisestä toimivuudesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry:ltä lausuntoa luonnoksesta (21.12.2016) ympäristöministeriön asetusluonnoksesta koskien rakennuksen kosteusteknisestä toimivuudesta. Lausuntopyynnön liitteenä on ollut käytettävissä varsinaisen asetusluonnoksen lisäksi perustelumuistio.

RIL kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta sekä antaa kommentteja sen perustelumuistioon, vaikkakin lausuntoaika on umpeutunut. Esitämme kunnioittavasti niiden johdosta seuraavaa:

Lausunto koskien asetusta rakennuksen kosteusteknisestä toimivuudesta

Asetusluonnos perustuu rakennus- ja maankäyttölain (132/1999) säädettyihin asetuksenantovaltuutuksiin ja siirtymäsäännökseen, jonka mukaan Suomen rakentamismääräyskokoelman kaikki osat uudistetaan vuoden 2017 loppuun mennessä nykyisen perustuslain edellyttämään muotoon niin, että sitovat määräykset ja suositusluonteiset toteutusohjeet erotetaan nykyistä selkeämmin toisistaan.

Säädöksen rakenne ja yleissisältö

Kokonaisuudessaan asetusluonnos on hyvin valmisteltu, rakenteeltaan selkeä ja kokonaisuutena kannatettava esitys

Asetus kuvaa loogisesti ja kattavasti teknisten vaatimuksen lisäksi myös hyvin suunnittelu- ja rakentamisprosessin tehtäviä ja vaatimuksia. Luonnoksen sisältö perustelumuistioineen myötäilee hyvin niitä periaatteita ja yksityiskohtaisia ohjeita, joita on määritelty RILin julkaisuissa, mm. kirjoissa *RIL 107 Rakennusten veden- ja kosteudeneristysohjeet* sekä *RIL 250 Kosteuden hallinta ja homevaurioiden estäminen*.

Tulevat suosituluonteiset ohjeet olisi hyvä ollut saada nähtäväksi samanlaisesti, koska ne ovat käytännön suunnittelun kannalta yhtä tärkeitä kuin varsinainen asetusteksti. Nyt ohjeita on osittain löydetävissä perustelu-muistiosta, mutta lukija joutuu itse arvioimaan, mitkä lopulliset ohjeet tulevat olemaan.

Säännöskohtaiset lausumat

1 § Soveltamisala

Soveltamisalaksi on määritelty suunnittelu- ja rakentamisvaihe sekä korjaustyö. Asetuksen nimi viittaa vahvasti myös rakennuksen käyttövaiheeseen. Rakennuksen turvallinen ja terveellinen kosteustekninen toiminta vaatii myös oikeat toimintatavat käytössä ja ylläpidossa.

Vaikka asetuksen soveltamisala ei kata näitä alueita olisi silti tärkeää ainakin ohjetasolla korostaa näitä vaiheita ja viitata niihin asetuksiin, joissa asianmukainen ylläpito edellytetään.

Lisäksi tämä asetus tulisi soveltaa yhdessä mm. ilmanvaihtoa ja energiankulutusta koskevien säännösten kanssa. Tämä asia olisi hyvä mainita ainakin ohjetasolla.

2 § Määritelmä

Sana ”rakennuspohja” olisi hyvä lisätä määritelmiin.

3 § Rakennuksen kosteusteknisen toimivuuden vähimmäisvaatimukset

Asetus määrittelee selkeästi, että kaikilla suunnittelijoilla on vastuuta kosteusteknisen toimivuuden saavuttamisessa. Tämä on todellakin tärkeä asia suunnitteluprosessin toimivuuden ja lopputuloksen laadun kannalta.

2. momentissa mainitaan ”normaali kunnossapito”. Olisi hyvä määritellä tätä tarkemmin, koska muuten tämä tulkitaan hyvin monella eri tavalla.

5 § Ilmanpitävyys ja tiiviys

2. momentti voisi jakaa kahteen lauseeseen selkeyden vuoksi. Tavoitteita on kaksi: rakennuksen vaipan (tarkemmin sanottuna vaipan sisäpinnan) tulee olla riittävän tiivis haitallisen konvektion estämiseksi ja tämän tiiveyden ansioista on myös mahdollista pitää painesuhteet tasapainossa.

6 § Tuulen, tuulenpaineen ja viistosateen vaikutus

On syytä todeta, että rakenteella pitää olla myös kuivumismahdollisuus, jos sittenkin kastuu (sanottu kyllä 4. §:ssä).

8 § Rakennushankkeen kosteudenhallinta-asiakirja

Kosteudenhallinta-asiakirja on hyvä uudistus, joka hyvin myötäilee RIL 250-prosessikuvauksen määrittelemää asiakirjamäärittelyä (siellä nimellä alustava kosteudenhallintasuunnitelma). Asiakirjan laadinta kaipaa tarkennuksia, esim. kenen vastuulla laadinta on (rakennuttaja?), kuka sen käytännössä tekee (rakennesuunnittelija päätekijä?), missä vaiheessa se tehdään ja onko tämä suunnitelma-asiakirja, joka toimitetaan rakennusvalvontaviranomaisille, esim. lupahakemuksen yhteydessä?

9 § Työmaan kosteudenhallintasuunnitelma

Työmaan kosteudenhallinnan sisällöstä on hyvä kuvaus. Tässäkin olisi tarpeen tarkentaa kenelle näiden tietojen määrittely kuuluu. On myös tarvetta kytkeä kosteudenhallinta-asiakirja ja kosteudenhallintasuunnitelma toisiinsa, koska osittain samoista tiedoista on kyse. Ja tähän tulisi myös ottaa mukaan käyttö- ja huolto-ohje, johon oleelliset tiedot kahdesta em. dokumenteista siirretään.

11 § Rakennustyömaan kosteudenhallinnasta vastaava henkilö

Kosteudenhallinnasta vastaavan henkilön pätevyys-/kelpoisuuskriteerit olisi hyvä määritellä.

Käytön aikainen kosteudenhallinta

12. § jälkeen olisi hyvä olla lisäpykälä koskien kosteusteknisen toimivuuden varmistamisesta käytön aikana. Esim. rakenteiden kosteustekniseen toimivuuteen liittyvät huolto- ja kunnossapitotoimenpiteet tulee olla määritelty käyttö- ja huolto-ohjeessa. Tässä riittänee viitauksia muihin säännöksiin.

15 § Rakennuspohjan salaojitus ja kapillaarivirtauksen vähentäminen

1. mom: Onko rakennusta tosiaan aina salaojitettava (vrt. RakMK C2, kohta 2.2)? Hyvin läpäisevässä perusmaissa ei salaojitusta yleensä tarvita.
2. mom.: Onko tosiaan aina niin, että ympäröivän maaperän toimintaa ei saa muuttaa korjaustoissa?

16 § Salaojituserosten ja -putkien sijainti

1 mom.: Salaojaputken korkeussijainti on epätarkasti ilmaistu. RIL 107 mainitsee "salaojaputken yläpinnan on oltava joka kohdassa" (sivu. 50)

3 mom.: ”tekniisesti, taloudellisesti tai toiminnallisesti toteutettavissa” – onko sana ”tai” oikein? Pitää varmaan olla ”ja”, kuten muissa kohdissa. Molempia sanoja on käytetty asetuksen eri kohdissa.

18 § Maanvastaisten rakenteiden alus- ja vierustäytöt

1 mom.: ”rakennuksen altaon poistettava humusmaa...”, mieluummin ”rakennuksen alleei saa jäädä humusmaata....”.

22 § Ryömintätilainen alapohja

1. mom.: Vaatimus ”ryömintätilan maapinnan tason oltava rakennuksen vierustäytön tasolla” onnistu harvoin.

Muuta

Upposalaojitusta tarvitaan rautapitoisilla alueilla oksidisakkautumisen estämiseksi. Onko tämä jatkossa sallittu?

Sovellusohjeiden laadinta

Perustelumuistiossa on esitetty säännöksiä koskevaa selventävää tekstiä, jotka on tarkoitus julkaista yhdessä säännösten kanssa ohjeina Suomen rakentamismääräyskokoelmassa. **Pyydämmekin kohteliaimmin mahdollisuutta lausua myöhemmin näistä ohjeluonnoksista, koska ne muodostavat yhdessä varsinaisten säädösten kanssa kokonaisuuden.**

Kunnioittavasti,
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry

Gunnar Åström
tekninen johtaja